

המנהל הפדגוגי, אגף זה"ב, נגישות ואורח חיים בטוח

"בתי הספר של החופש הגדול"

קיץ של ידידות
בזה"ב

תכנית פעילות והעשרה בזה"ב
לתלמידי כיתות ג'

"בתי הספר של החופש הגדול"

קיא של ידידות
בזה"ב

תכנית פעילות והעשרה בזה"ב
לתלסידי כיתות ג'

כתבה: אביבה אלעזרי

צוות היגוי:

מקס אבירם – מנהל אגף זה"ב, נגישות ואורח חיים בטוח

נירה עדן - אגף זה"ב, נגישות ואורח חיים בטוח

© כל הזכויות שמורות לאגף זה"ב, נגישות ואורח חיים בטוח - משרד החינוך, ירושלים 2017

משרד החינוך, המנהל הפדגוגי, אגף א' לחינוך יסודי, המחלקה לחינוך לחיים בחברה, דבורה הנביאה 2 ירושלים
אגף זה"ב, נגישות ואורח חיים בטוח

תוכן העניינים

3 ..... מבוא

פרק א' - אחראים בדרכים

4 ..... רציונל, מטרות, שלבים

7 ..... פעילות 1 – הכביש מסוכן גם במעבר חצייה

12 ..... פעילות 2 – יוצרים עיר בטוחה ונגישה

15 ..... פעילות 3 – יציאה לחופשה משפחתית

20 ..... פעילות 4 – בדרך אני זהיר ואחראי למעשי

פרק ב' - תחבורה ציבורית

23 ..... רציונל, מטרות, שלבים

24 ..... פעילות 5 – נסיעה במטרונית

29 ..... פעילות 6 – הרכבת הקלה בירושלים

35 ..... פעילות 7 - הפס הצהוב על רציף התחנה

שאלון משוב

39 ..... שאלון משוב – למלא בתום הקייטנה ולשלוח

בחוברת זו הפנייה היא לזכר ולנקבה כאחד

מבוא

תכנית "קייץ של ידידות בזה"ב" לתלמידי כיתות ג' בנושאי זהירות בדרכים ונגישות, נכתבה במיוחד לקייטנות "בתי ספר של החופש הגדול", התכנית נרקמה כהמשך לתכנית של כיתות א'-ב'. התכנים והמתווה של הפעילויות פותחו במיוחד למסגרת זו, מתוך תובנה שעליהם להילמד בתפר שבין המסגרת הפורמאלית למסגרת הבלתי פורמאלית. יש בהפעלות המוצעות מאפיינים פורמאליים המבוססים על תכנים לימודיים שפותחו במשרד החינוך ללימודי זה"ב, ויש בה מאפיינים בלתי פורמאליים המאפשרים להעביר ולהטמיע מסרים על ידי הפעלות חווייתיות ויצירתיות בכיתה ומחוץ לכיתה.

הפעילות במסגרת בתי ספר של החופש הגדול יכולה להעניק לתלמידים חוויה חברתית מהנה תוך כדי הקנייה של ערכים ודרכי התנהגות נכונה. הפעילויות מגוונות וכוללות הקרנת סרטונים, קריאת סיפורים, חידונים ושעשועונים, יצירתיות בחומר וברוח. הפעילות המוצעת תאפשר תרגול של מיומנויות להתנהגות בטוחה וזהירה, תוך התנסות בהדמיית מצבי אמת. דגש מיוחד ניתן לטיפוח ערכים כמו סובלנות, הקשבה, כבוד הדדי, התחשבות בזולת וציות לחוקי התעבורה.

חוברת התכנית מכילה שני פרקים הדנים כל אחד בהיבט שונה של סוגיית בטיחות בדרכים בקרב ילדים צעירים, תוך שילוב ערכים של נגישות והתחשבות בזולת.

הפרק הראשון מתחלק לארבעה מפגשי הפעלה בנושא אחריות אישית. הפרק עוסק במיומנות בחציית כביש ובאחריות אישית להתנהגות במצבי דרך שונים. המפגשים כוללים עזרים אשר יסייעו למדריך בהכנת ובהעברת הפעילות. חלק מהפעילויות מונחות באמצעות מצגת Power Point וכוללות משחקי מחשב. לשיחות המודרכות ולפעילויות חשיבה מצורפים דברי רקע ושאלות לדיון. כמו כן, מוצעות פעילויות יצירתיות שמאפשרת התחברות רגשית למסרים החשובים בנושא.

השיעור השני הינו הצעה לפעילות יצירתית מתמשכת של עיצוב מייצג של עיר בטוחה. לקראת סיום הקייטנה, תוצג העבודה המשותפת של הילדים בתערוכה קבועה של בית הספר.

בפרק השני יש שלוש פעילויות, הפרק דן בסוגיית התנהגות זהירה בתחבורה ציבורית. נסיעה ברכבת קלה ובמטרונית והתנהגות זהירה בתחנת הרכבת.

אביבה אלעזרי

פרק א'

אחראים בדרכים

מסר זה"ב: בדרך שמים לב לכל הפרטים

רציונל

קבלת אחריות היא סמל לנכונותו של היחיד לעמוד בקשיים, במגבלות ובדרישות של מוסכמות החברה. המחיר של הנכונות לקחת אחריות צריך להיות תואם את התועלת שתצמח לו כדי שיהיה מוכן לשלמו. כך, גם ילדים ואפילו צעירים מאוד, יכולים ללמוד להתנהג בהתאם לקוד התנהגות מוסכם – שמירה על חוקי התעבורה, הקובעים נורמה התנהגותית מחייבת. קבלת אחריות על תוצאות המעשים, פרושה ציות לחוקי התעבורה ולא התייחסות מזלזלת כאילו זו המלצה בלבד.

בפרק זה, מוצעות פעילויות שבהן יוכלו התלמידים להתוודע למגבלות של נהג ושל הולך רגל. הן עוסקות בפרשנות שהם כהולכי רגל ומשתמשים בדרך יכולים לתת למה לאירועים וביכולת הערכה נכונה של הסביבה, המשפיעים על הנכונות לקחת סיכונים. התלמידים יוכלו להבין מה מידת האחריות שהם עצמם יכולים וצריכים לקחת במצבי סיכון מסוימים.

ילדים עד גיל 9 מתקשים להבחין בין ימין לשמאל. קושי זה מחייב אותנו להנחות אותם להסתכל לכל הצדדים ולא לחצות מעבר חצייה ללא לזיג של מבוגר. אך אין זה מונע מאתנו להתחיל להטמיע הרגלי התנהגות נכונים כבר בגיל צעיר, כמובן במגבלות היכולת של הילד. ישנן מספר מיומנויות הנדרשות מהולכי רגל בוגרים, תכנון נתיב ההליכה, זיהוי תנועת כלי הרכב, הערכת המרחק בינו לבין כלי רכב מתקרב והסקת מסקנות נכונות.

אחריות בדרכים מחייבת מתן תשומת לב לכל הפרטים:

המאפיין	משמעותו
מרחק	האם הרכב קרוב או רחוק מהולך הרגל?
כיוון	האם הרכב יפנה או ימשיך בנסיעה באותו הכיוון? האם הסתכלתי לכל הכוונים?
שמיעה	האם הרכב הנוסע שאני שומע, מתקרב אלי או מתרחק ממני?
חסימת שדה ראייה	האם אני רואה את כל המרחב לפני שאני חוצה?
מהירות	האם הרכב יעצור לפני מעבר החצייה? האם לחכות או לחצות?
קשב	גירויים והפרעות שאינם קשורים לחציית הכביש.

מטרות כלליות

- הטמעת ההכרה באחריות אישית של הולך רגל על החלטותיו והתנהגותו
- הבנת מרכיב תשומת הלב לכל הפרטים בדרך כחלק מהתנהגותו של הולך רגל
- הבנת חשיבותו של קשר עין בין נהג לבין הולך רגל

שלבים

- שאלות לדין וסיכום התשובות באמצעות המצגת
- תרגול באמצעות משחק
- הטמעת הנלמד באמצעות יצירה

מתווה הפעילות

<p>שלב א' מצגת של תמונות וסיפור על ילד שנתקל בדרכו במצבי בטיחות שונים בכביש המחייבים אותו לתשומת ולהתנהגות בטיחותית. הילד פוגש בדרך נהגים, הולכי רגל, חברים ונחשף למצבים שבהם עליו לקבל החלטות. בדיון על כל אחד מהמצבים, יבטאו התלמידים דעתם על אופן התנהגותו של הילד במצב שבו נתקל ויציעו את ההתנהגות הבטוחה לכולם.</p> <p>שלב ב' משחק תרגול של התנהגות בטיחותית לפי המצב המתואר בסיפור.</p> <p>שלב ג' פעילות בקבוצות או יחידים לתיאור יצירתי של המצב הבטיחותי המתואר בסיפור.</p>	<p>מהלך הפעילות, שלבים</p>
<p>1. חציית כביש במעבר חצייה תוך הסחת דעתו של הילד</p> <p>2. חציית כביש תוך טעות באומדן המרחק מרכב מתקרב</p> <p>3. חציית כביש ללא בדיקה, כשנהג "אדיב" עוצר לפני מעבר חצייה</p>	<p>ההפעלות</p>

כללים בחציית כביש

- 👍 לעולם אין להתפרץ לכביש, אסור להפתיע את הנהגים!
- 👍 יש לבחור מקום מתאים ובטוח לחצייה
- 👍 לפני חצייה עוצרים צעד אחד או שניים לפני שפת המדרכה
- 👍 מסתכלים לכל הכיוונים, לא רק לצדדים, חוצים רק אם הכביש פנוי
- 👍 מקשיבים לקולות התנועה, אם אין רכב מתקרב
- 👍 כאשר הכביש פנוי, חוצים בקו ישר ובהליכה מהירה
- 👍 כאשר רכב עוצר לפני מעבר חצייה, עדיין יש לבדוק אם הכביש פנוי לפני שחוצים
- 👍 בזמן החצייה לא מקשיבים למוסיקה ולא מדברים בטלפון, שומרים על ערנות
- 👍 כשחוצים ממשיכים להסתכל לצדדים
- 👍 בסיום החצייה עולים על המדרכה ומתרחקים משפת הכביש

פעילות 1 - כביש מסוכן גם במעבר חצייה

מטרות הפעילות

- הבנת חשיבות ההתמקדות בדרך ולא בגורמים המסיחים את הדעת
- תרגול והפנמת חשיבות ההתעלמות מגורמים מסיחי דעת

אמצעים דידקטיים

- מחשב ואמצעים להקרנת המצגת
- [מצגת מספר 1](#) (Power Point)
- אמצעי לסימון מעבר חצייה בחצר בית הספר
- אביזרים לעבודות יצירה

משך הפעילות

כ-20 דקות ריכוז ובזמן הנותר פעילות יצירתית

מתווה

שלב א' - סיפור

רועי ילד כבן 11 חוזר לביתו לאחר שביקר אצל חברו לכיתה, בדרכו היה עליו לחצות את הרחוב במעבר חצייה מרומזר. בהגיעו למעבר החצייה הוא המתין שהאור ברמזור של הולכי הרגל יתחלף לירוק. בעודו חוצה במעבר החצייה, הבחין במכונית שעצרה לפני המעבר חצייה, ובה יושב חברו מביט אליו ומסמן לו בידו. רועי נפנף בידו וסימן שלום לחברו, אך על אף שרצה מאוד לעדכן את חברו באיזה עניין חשוב, הוא המשיך ללכת כי ידע שאין להתעכב במעבר חצייה.

באותו זמן ממש, הלכה לצדו של רועי במעבר החצייה אישה צעירה שדברה בטלפון נייד שאחזה בידה. רועי הבחין שהאישה לא מרוכזת בחציית הכביש וחשב לעצמו "היא מרוכזת בטלפון ולא שמה לב לנעשה בכביש. בינתיים האור ברמזור להולכי רגל כבר התחלף לאדום. רועי המשיך לחצות בזריזות ועלה על המדרכה. אבל, האישה שהלכה לצדו המשיכה לדבר בטלפון ולא שמה לב שהאור ברמזור התחלף לאדום.

רועי המשיך בדרכו הביתה בהליכה על המדרכה. מרחוק לפניו הבחין בילד מקפיץ כדור על המדרכה, הכדור התגלגל לכביש, והילד רץ אחריו כשהוא עובר בין המכוניות החונות ישר לכביש מבלי לבדוק אם הכביש פנוי. רועי זינק אל הילד עצר אותו ממרוצתו ומנע ממנו להתפרץ לכביש.

כללים

- אם במהלך חציית הכביש האור התחלף לאדום, אין לחזור אחורה. יש לסיים את החצייה בזריזות
- יש לחצות את הכביש בקו ישר ולא באלכסון, במהירות האפשרית ובלי להתעכב בדרך
- כשהולכים ברחוב, את הכדור יש להחזיק בתוך סל או שקית
- אין לשוחח בטלפון נייד או לשמוע מוזיקה בעת חציית כביש על מנת להיות מרוכזים וקשובים לנעשה בכביש

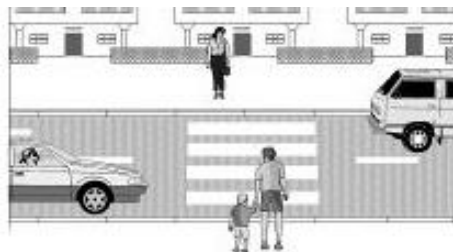
שלב ב' – תרגול

מתרגלים את נושא הסחת תשומת הלב בעת חציית כביש במעבר חצייה. צריך לסמן בחצר בית הספר מעבר חצייה ארוך דיו כדי שהילדים החוצים ימצאו עליו זמן מספיק. לפני תחילת התרגול, המדריך יסביר את מטרתו ואת חוקי המשחק. הילדים יתחלקו לשתי קבוצות אשר יתחרו ביניהן. ילדי קבוצה אחת ישמשו בתפקיד של מסיחי דעת בעת שילדי הקבוצה השנייה ילכו במעבר החצייה. ילד שלא היה מרוכז בחצייה (הסיט את מבטו, השיב לקריאות וכדומה) יפסל (ייצא מהמשחק). לאחר שכל הילדים מקבוצת החוצים יסיימו לחצות, שתי הקבוצות יחליפו ביניהן תפקידים. בסוף המשחק, הקבוצה שתישאר עם יותר ילדים שלא נפסלו היא המנצחת.

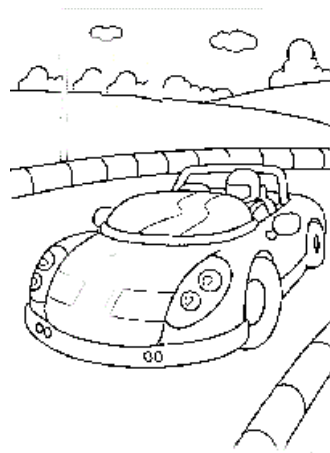
שלב ג' - יצירה

על המדריך להכין מראש דפים בגודל של חצי גיליון A4 שעליהם מודפסות תמונות אילמות של מילים או ציורים לצורך צביעה על ידי הילדים. המושגים יהיו קשורים לחציית כביש ואומדן מרחק לפי הרשימה שבהמשך. כל הילדים יקבלו דף, יצבעו את הציור כרצונם. לאחר שהילדים יסיימו את הצביעה, יהיה עליהם למצוא את בן הזוג שלהם. לכל ציור ישנה מילה שמתארת אותו.

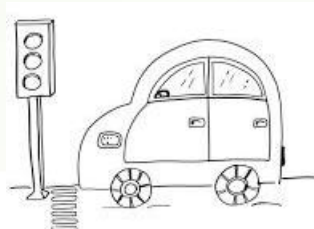
רשימת המילים והציורים

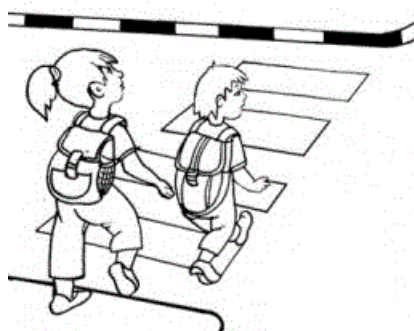
חצייה בטוחה

מכונית נוסעת

**ברמזור אדום
 לא הוצים**

**מביטים לכל ההצדדים ורק
 אם הכביש פנוי הוצים**

**בטלפון חכם
 לא מדברים כשהוצים**

**הכדור בשקית
 כשהולכים ברחוב**

**לא משחקים
 בכדור ברחוב**

**מעבר חצייה
 תמרוז**

**כשהוצים כביש
 לא משוחהים בטלפון**

רמזור להולכי רגל

פעילות 2 – יוצרים עיר בטוחה ונגישה

מטרות הפעילות

- לעורר בילדים מודעות לערכים חברתיים של בטיחות בדרך.
- לעודד את הילדים לתת את הדעת על חשיבות ההנגשה עבור אנשים עם מוגבלות

אמצעים דידקטיים

- חומרי יצירה מעץ, פלסטיק, נייר, פלסטלינה, צבעים
- אביזרים וכלים לעבודות יצירה

משך הפעילות

פעילות יצירתית שתתחיל בפתיחת הקייטנה ותסתיים בסיומה.

מתווה

- הסבר על מהלך הפעילות ותכנון העיר הבטוחה והנגישה
- חלוקת משימות לילדים תוך המלצה להפעלת דמיון וביצוע משותף של כל הקבוצה

מהלך הפעילות

התלמידים יתכננו ויבנו דגם של עיר בטוחה. בפתיחת הפעילות יש להסביר מהם המרכיבים בשטח העירוני שבהם מתקיימת תנועה של כלי רכב. יש לתת את הדעת על בטיחות הנהגים, בטיחות הנוסעים ובטיחות הולכי הרגל במרחב התעבורתי. בנוסף לכך, יש להסביר את המושג נגישות ולהגדיר את המקומות שבהם צריך לאפשר נגישות לאנשים עם מוגבלות בתנועה, בראייה, בשמיעה וכו'.

מרכיבי המרחב העירוני:

- בניינים
- רחובות
- מדרכות
- גשרים
- חנויות
- בית ספר
- גנים ציבוריים
- בית העיריה
- מכבי אש
- מפעלים
- תחנת רכבת
- שוק

מרכיבי הדרך במרחב העירוני:

- כבישים
- מדרכות
- מעגלי תנועה
- מעברי חצייה
- רמזורים
- תמרורים
- סימונים על הכביש
- תחנת אוטובוס
- מקומות חנייה
- מקומות חנייה לנכים
- פנסי תאורת רחוב

תחבורה ואביזרים:

- מכוניות
- אוטובוסים
- רכבת קלה
- אופניים
- אופנועים וקטנועים
- שוטרי תנועה
- הולכי רגל
- קסדה
- מחזירי אור

עזרים ומרכיבי נגישות:

- שילוט חניית נכים
- סימון מישוש לעיוורים, גבשושיות על מדרכה
- לחצני חציית כביש
- שילוט ללקויי שמיעה
- רמפה לעלית וירידת נכים
- מישור משופע בכניסה למבני ציבור
- סימון לנכים בתחנות

תמונות של שלטים וסימונים לנכים

רמפה להסעת כיסא גלגלים

שרות נגיש לכבד שמיעה

שירות נגיש לכבד ראייה

עמדת שירות נגישה לנכים

מותרת כניסה עם כלבי נחייה

חנייה שמורה לרכב נכה שמספרו מצוין בתמרור

מדרגות נעות מיועדות לנכים

מעלית לנכים

שירותים לנכים

פעילות 3 - יציאה לחופשה משפחתית

מבוא

אין כמעט הורים שלא התמודדו מדי פעם עם מריבות בין אחים בעת נסיעת המשפחה לטיול או לבילוי. אמירות כגון "נו מתי כבר מגיעים?", "אימא תגידי לו הוא מרביץ לי", "למה אני תמיד יושב באמצע?", "מוכרות, מכעיסות ומעכירות את האווירה. מצבים כאלו מתרחשים בשגרה אצל משפחות הנמצאות לא מעט שעות במכונית, אם זה בהסעה לבית הספר או לחוגים, ובעיקר בנסיעה לטיולים ולבילויים משפחתיים. המריבות יוצרות אווירה לא נעימה המוציאים להורים את החשק מכל עניין הטיול.

אחת הסיבות לדפוס התנהגות כזה או אחר אצל בני אדם, הוא ההרגל. רובם אינם מודעים כלל לסיבות שגורמות להם להתנהג באופן מסוים ולא באופן אחר, ואינם חשים כל צורך לשנות. אצל חלק מבני האדם אף קיים חשש מלשנות הרגלי התנהגות לאופן אחר שאינו מוכר להם. ילדים בגילאים 8-9 נוהגים לחקות התנהגות של מבוגרים ושל בני המגדר שלהם ומתוך כך לאמץ דפוסי התנהגות דומים. אולם, ילד בגיל זה מסוגל להבין כי הצלחה חברתית תלויה במה שיעשה ויכול לפתח הבנה עמוקה יותר לצרכים כמו התחשבות בזולת, בחברות ובציות לסמכות. לפיכך, זהו הגיל המתאים לעצב דפוסי התנהגות נכונים בתחומים מסוימים ובכך לחסוך צורך של שינוי בעתיד.

בפרק זה, נצביע על דרך התנהגות נכונה ונמחיש באמצעות פעילות מודרכת כיצד נכון להתנהג בתוך הרכב. את ההמחשה נבצע על ידי סיפור המחולק לקטעים ושבּו התלמידים לוקחים חלק פעיל. הסיפור מתרחש תוך כדי נסיעה של המשפחה לטיול שבמהלכו מתרחשים מצבי התנהגות שונים. בין הקטעים יבצעו התלמידים פעולות שונות שיסייעו להם להפנים התנהגות נכונה ואף להשפיע על התנהגות המשפחה.

מטרות הפעילות

- הטמעת קוד התנהגות בעת נסיעת המשפחה במכונית המשפחתית
- לימוד כללי התנהגות נכונה העושה את הנסיעה לחווייתית
- הבנת משמעות הסחת הדעת של הנהג מהכביש בזמן נסיעה

אמצעים דידקטיים

- מחשב ומקרן להצגת הסיפור
- כלי כתיבה
- אביזרים לעבודות יצירה

קישור למצגת "חופשה משפחתית"

משך הפעילות

כ-20 דקות ריכוז ובזמן הנותר פעילות יצירתית

מתווה

- סיפור מודרך
- רעיונות ליצירת משחקים ופעילויות לדרך

מהלך הפעילות

שלב א' - סיפור

הקראת הסיפור "חופשה משפחתית"

הקראת הסיפור "חופשה משפחתית" אפשר להקרין את הסיפור במצגת (ראו קישור למצגת לאחר המבוא) או בעבודה אינטראקטיבית מול מחשב. בשיעור זה נלמד כללי התנהגות נכונה ובטוחה שיש לנקוט בעת נסיעה ארוכה או קצרה במכונית עם המשפחה. נקרא את הסיפור ונתעכב על שאלות התנהגות שתלמידים ירצו להעלות.

שלב ב' - דף עבודה

התלמידים יקבלו דף עבודה עם שאלות, לכל שאלה יש שתי תשובות שרק אחת מהן נכונה. אפשר לעבוד עם מחשבים.

שלב א' - כתיבת אמנה לנסיעה משפחתית במכונית

התלמידים יתבקשו להכין ראשי פרקים לאמנה משפחתית עלפי הסיפור "חופשה משפחתית". השלמת האמנה תיעשה עם המשפחה והתלמידים ירשמו את האמנה על בריסטול ויקשטו.

סיפור - חופשה משפחתית

משפחת לב זהב גרה באחת הערים שבמרכז הארץ. בחופשת חג החנוכה החליטו אמא ואבא לצאת לחופשה משפחתית של מספר ימים בצפון. אימא הזמינה מקומות לינה בחדרי נופש במושב דלתון שלייד צפת.

לאחר ארוחת הערב כל המשפחה התיישרה בסלון ואבא החל להציג את תכנית החופשה. לאחר שסיים, שאל אם יש למישהו שאלות. יוני שאל כמה זמן עורכת הנסיעה ואבא השיב: "משך הנסיעה שעתיים וחצי ובדרך נעשה שתי הפסקות להתרעננות". אמא הוסיפה ואמרה: "זו נסיעה ארוכה וכדי שלא תשתעממו ולא תריבו, הכנתי לנו משחקים שנשחק בזמן הנסיעה".

בבוקר של יום הנסיעה לחופשה, יוני הקיץ משנתו מוקדם מהרגיל ומיהר לקום. יוני התרחץ ולבש בזריזות את הבגדים שהוכנו ליד מיטתו עוד בערב. כשאחותו יעל התעוררה, יוני כבר היה מוכן. אמא הגישה שתייה חמה לכולם ואמרה שאת ארוחת הבוקר הם יאכלו בהפסקת ההתרעננות הראשונה בדרך. את הצידיניות ואת התיקים העמיסו לתא המטען של המכונית, לא שכחו לקחת בקבוקי מים שיהיו בתא הנוסעים למקרה שמישהו יהיה צמא. הם היו מוכנים לצאת לדרך ואז אבא אמר: "לפני שיוצאים כולם הולכים לשירותים כי באמצע הנסיעה לא עוצרים.

המכונית חנתה במקביל למדרכה שלפני ביתם. יעל ויוני נכנסו מהדלת האחורית הקרובה למדרכה, אימא התיישרה במושב הקדמי ורק אבא לאחר שבדק את הצמיגים נכנס למכונית מצד הכביש. לפני שנתחיל בנסיעה, אמרה אימא אני רוצה להזכיר לכולנו שאסור להוציא ראש וידיים דרך החלון, לא משליכים שום דבר החוצה מבעד לחלון, במשך כל זמן הנסיעה נשארים חגורים, כדי שלא להסיח את דעתנו של הנהג מהכביש, לא רבים ולא מרגיזים, יש לנו מספיק משחקים.

משפחת לב זהב יצאה לדרך. לא חלפה כמחצית השעה ויעל החלה לנדנד: "אימא משעמם לי"

אימא אשר הכינה מראש תיק גדול עם אביזרים ומשחקים, שלפה מהתיק את ערכת הציור ונתנה ליעל. יש לך שם דפי צביעה ודפים לבנים, טושים מכל הצבעים, ציירי מה שאת רוצה. ליוני נתנה את הטבלט שלו שישחק במשחקים שהוא אוהב. את ארוחת הבוקר אכלו בהפסקת ההתרעננות הראשונה בחניון דרכים, הנסיעה עברה בנעימים ממש לפי התכנית.

דף עבודה

סמנו ✓ במשבצת של התשובה הנכונה.

הכנות לפני הנסיעה

1. מה צריך להכין מראש לנסיעה ארוכה עם ילדים במכונית המשפחתית?

כובע, קרם שיזוף, מקל הליכה תרמיל גב ובו אוכל ושתייה

משחקים ואביזרים כדי שהילדים לא ישתעממו ולא יריבו, שתייה ופירות

2. למה לדעתכם דרושה עצירת התרעננות בנסיעה ארוכה?

על מנת להתרענן, לחלץ עצמות, להתאוורר קצת, ואז להמשיך בנסיעה כאשר כולם מרוצים ורגועים

על מנת לישר את הרגליים שנרדמו, לקנות חטיפים ודברים שלא הספקנו להכין כי לא היה זמן

ישיבה במכונית

3. האם לילדים עד גיל 9 מותר לשבת במושב הקדמי בזמן נסיעה?

בנסיעות קצרות גם לילדים שגילם פחות מ- 9 מותר לשבת במושב הקדמי

ילד עד גיל 9 צריך לשבת במושב האחורי במכונית שהוא בטיחותי יותר, ההמלצה היא שלילדים עד גיל 12 ישבו מאחור

4. דרך איזו דלת בטוח יותר להיכנס למושב האחורי של מכונית החונה במקביל למדרכה?

נכנסים למכונית כשהיא חונה במקביל למדרכה דרך הדלת הקרובה למדרכה וכך גם יוצאים ממנה

אם נזהרים, אז לא משנה מאיזו דלת נכנסים למכונית, העיקר לא לדחוף אחד את השני

התנהגות בזמן נסיעה

5. למה לדעתכם צריך לשמור על אוירה רגועה בזמן הנסיעה במכונית?

כי אם רבים וההורים מתרגזים הם יכולים לתת עונשים

כדי לא להטריד את הנהג ולא להסיח את דעתו מן הכביש

6. איך שומרים על אוירה רגועה בזמן נסיעה ארוכה?

לפני הנסיעה מתרחצים, כשנכנסים למכונית חולצים את הנעליים, מבקשים מאימא שתספר סיפור משעמם כדי שהילדים יוכלו להירדם

מתכוננים מראש עם משחקים ותעסוקה לילדים, דואגים לשתייה ולחטיפים, לפני הנסיעה הולכים לשירותים ובזמן הנסיעה לא רבים

פעילות 4 – בדרך אני זהיר ואחראי למעשי

מטרות הפעילות

- הבנה שגם מעבר חצייה מוסדר לא תמיד בטוח
- הטמעת התובנה שלא חוצים במעבר חצייה בלי שבדקים אם הכביש פנוי

אמצעים דידקטיים

- חדר מחשבים
- משחק מחשב מספר 1

משך הפעילות

כ-20 דקות ריכוז ובזמן הנותר פעילות יצירתית

מתווה הפעילות

- הפעלת משחק מחשב של חציית רחוב בטוחה ולא בטוחה.
- הצגת שאלה ושיחה על הסכנה שבחצייה שלא במעבר חצייה מוסדר.
- הצגת הכללים והסבר.

שלב א' – משחק מחשב

- משחק הרכבת פאזל עם תמונת מצב בכביש. לכל תמונה מצורף משפט שמאפשר לילד להבין את הסיכון בחציית כביש, מתי ואיך בטוח לחצות את הכביש.
- הילדים יישבו בזוגות מול המחשבים, המדריך יעלה את תוכנת הפאזלים מהקישורים הבאים:
- לאחר הירידה לכביש יש להמשיך להסתכל לכל הכיוונים עד לסיום החצייה. [הפעלת פאזל 1](#)
  - כאשר רכב מתקרב למעבר חצייה שאין בו רמזור, יש לחצות רק אם הרכב עצר. [הפעלת פאזל 2](#)
  - לא סומכים על נהגים "אדיבים", חוצים רק כשבטוחים שהכביש פנוי. [הפעלת פאזל 3](#)

לאחר שהילדים ישלימו את הרכבת הפאזל, יקראו את המשפט המצורף לתמונה.

שלב ב' – שיחה

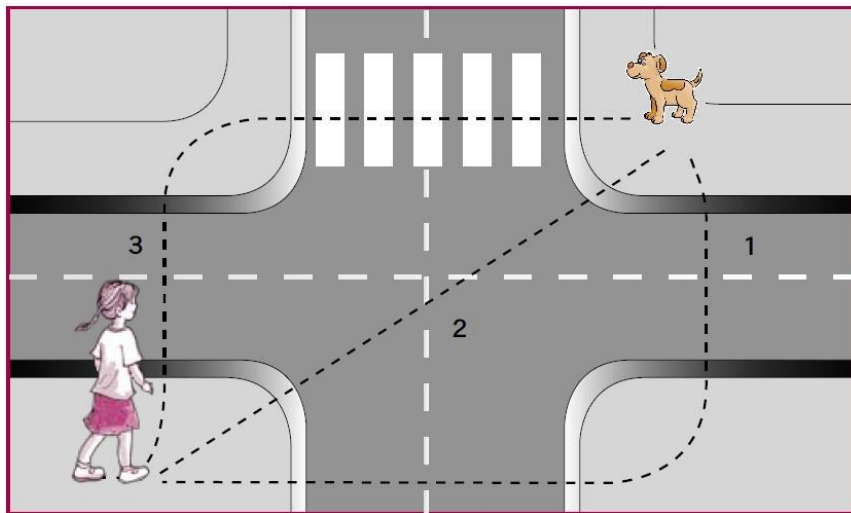
שאלה: מה צריך לעשות כאשר נהג "אדיב" מסמן לכם לחצות במעבר חצייה?

כללים

- במעבר החצייה יש להמתין במרחק שני צעדים משפת הכביש, במקום שממנו עדיין אפשר לראות את הכביש ואת המתרחש בו.
- יש לחצות רק כשהדרך פנויה. אם רכב מתקרב למעבר חצייה שאין בו רמזור, על אף שלהולך רגל יש זכות קדימה, יש לחצות רק אם הרכב עצר, ולשים לב שאין רכב המגיע משמאל.
- לאחר הירידה לכביש יש להמשיך להסתכל לכל הכיוונים עד לסיום החצייה.

חידה מצוירת

חידה 3 – חצייה בטוחה

יעל יצאה לטייל עם הכלב בוני, בהגיעם לצומת רחובות הכלב הזריז עבר למדרכה שמנגד. יעל רוצה לחצות את הכביש כדי להגיע אל הכלב שמחכה לה.

מה היא הדרך הבטוחה ביותר?

- דרך מספר 1
- דרך מספר 2
- דרך מספר 3
- דרכים מספר 1 ו-3

תמונות הפאזלים

לא סומכים על נהגים "אדיבים", חוצים רק כש בטוחים שהכביש פנוי

לאחר הירידה לכביש, יש להמשיך להסתכל לכל הכיוונים עד לסיום החצייה

כאשר רכב מתקרב למעבר חצייה יש לחצות רק אם הרכב עצר

פרק ב'

תחבורה ציבורית

מסר זה"ב: תחבורה ציבורית מובילה לכל מקום בבטחה

רציונל

מבוא

אחת הסיבות להתנהגות מסוימת של בני אדם, הינה ההרגל, הם רגילים להתנהג באופן מסוים ואינם משנים את התנהגותם. הסיבות לכך הן חוסר מודעות לצורך בשינוי והחשש להתנהג באופן אחר שאינו מוכר להם. לילדים בגילאים 8-9 יש כבר יכולת להפנים דפוסי התנהגות ולחקות התנהגות של בני גילם. ילד בגיל זה מסוגל להבין כי הצלחה חברתית תלויה במעשה ולא רק בגורל. מתפתחת אצלו הבנה עמוקה יותר בצורך להתחשב בזולת ולשמור על עקרונות כגון חברות, התחשבות וציות לסמכות. לפי כך, זהו הגיל המתאים לעצב דפוסי התנהגות נכונים ולחסוך בכך את הצורך בשינוי בעתיד. חשוב שהילד יפנים כי פנייה מילולית עדיפה על תגובה פיזית, כך שהוא יעדיף עלבון על מכה וימעט בתוקפנות פיזית.

בפרק זה, נעסוק בדרכי התנהגות ראויות ומומלצות, ונמחיש באמצעות פעילות מודרכת כיצד נכון להתנהג. נמחיש באמצעות סיפורים, חידונים ומשחקים בהם הילדים לוקחים חלק פעיל. הסיפור מתרחש תוך כדי נסיעה במטרונית, ברכבת, ברכבת הקלה ומקרים היוצרים קונפליקטים בין אנשים.

במישור היחסיים שבין אדם לחברו, אין להסתפק בהגנה על הפרט שהחוק שמספק, אלא חובה על כל אדם לכבד את הזולת ולשמור על זכויותיו. המפגש בין בני אדם בדרך, ברחוב, בחנות, בתור לאוטובוס, בנסיעה בתחבורה ציבורית ובכל מקום ציבורי, מחייב שמירה על נורמות וכללי התנהגות המקובלים בחברה. שהרי בסופו של דבר ההגנה על זכויות הפרט ועל כבודו עולה בקנה אחד עם טובת החברה.

פעילות 5 – נסיעה במטרונית

מטרות הפעילות

- חשיפת התלמיד למגוון אירועים שיש בהם פגם התנהגותי
- הפנמת דפוסי התנהגות נכונים בדרך חווייתית וכדרך ליצירת אירה של אמון
- תובנה שתסייע לתלמידים תסייע בידם להיות זהירים יותר

אמצעים דידקטיים

- מחשב ומקרן להצגת הסיפור
- כלי כתיבה
- דפי עבודה
- אביזרים למשחק תפקידים

משך הפעילות

כ-20 דקות ריכוז ובזמן הנותר פעילות משחק תפקידים

מתווה

- סיפור
- עבודה עצמית
- משחק תפקידים להמחשת מצבים במטרונית

מהלך הפעילות

שלב א' - סיפור

הקראת הסיפור "נוסעים במטרונית"

המדריך יסביר את מטרת הפעילות ללימוד לכללי התנהגות נכונה ובטוחה בעת נסיעה במטרונית. לאחר מכן יקרא את הסיפור.

"נוסעים במטרונית"

זה היה בוקר של יום חול רגיל ככל הימים. הילה התעוררה משנתה ומיהרה לרחוץ פנים ולצחצח שיניים. ארוחת הבוקר שלה כבר הייתה מוכנה על השולחן במטבח כשיצאה מחדרה לבושה ורעננה.

הילה ואימה יצאו לדרך ובתוך זמן קצר הן הגיעו לתחנת המטרונית הסמוכה לביתן. בתחנה היו כבר אנשים רבים שהמתינו להגעת המטרונית. איש עם משקפי שמש פסע הלוך וחזור ומדי פעם היה יורד לכביש אל הנתיב של המטרונית. המטרונית הגיע ונעצרה אך עוד בטרם נפתחו הדלתות, האנשים שהיו בתחנה הצטופפו ליד הדלתות והחלו לדחוף איש את רעהו. המטרונית החלה לנסוע בנתיב הנסיעה המיועד רק למטרונית. מבעד לחלון ראתה הילה מכוניות נוסעות ואנשים הולכים אבל בנתיב המיוחד של המטרונית נוסעת רק המטרונית. בתוך המטרונית חלק מהנוסעים ישבו ואחרים עמדו. המטרונית הגיע לתחנה הבאה ונעצרה. אישה צעירה שהרכיבה משקפי שמש גדולים ישבה בסמוך להילה והייתה עסוקה בשיחת טלפון קולנית עם חברתה. לפתע היא זינקה ממושבה ומיהרה אל הדלת כאילו נזכרה פתאום לרדת. דלתות המטרונית כבר החלו להיסגר והגברת החלה לצעוק לנהג אך הדלת נסגרה והמטרונית החלה לנסוע.

הגברת עוד המשיכה לרטון כשהיא מפנה את זעמה לעבר הנהג. נוסע אחד שעמד בסמוך, הסביר לאותה גברת שהמטרונית זה לא אוטובוס, המטרונית זו רכבת קלה שעוצרת בכל תחנה ולנוסעים יש די זמן לרדת ולעלות, אבל צריך להתכונן ולא לזנק אל הדלת ברגע האחרון.

"מטרונית"

שלב ב' – עבודה עצמית

הילדים יקבלו דף עבודה עצמית ובו שאלות הקשורות לסיפור וחידת "תפזורת" עם מילים הקשורות במטרונית.

דף עבודה – חידת תפזורת

מצאו וסמנו כמה שיותר מילים הקשורות לנסיעה במטרונית המשובצות בתפזורת שלפניכם. המילים מסתתרות בכל הכוונים: מלמעלה למטה, מימין לשמאל ובאלכסון.

ז	ק	ה	מ	ז	צ	ט	י	ק	ד	ע	צ	ח	כ	ג	ח	ד	ד	ל	ו
ט	ט	ג	ד	ז	ד	ש	ס	צ	ד	ר	כ	ה	י	מ	כ	ע	מ	י	ג
צ	י	ג	פ	ת	ג	ה	נ	ח	ט	ה	כ	נ	ע	צ	צ	ט	צ	י	ס
ק	ז	ה	ח	פ	נ	ע	ו	ג	י	ד	ר	ק	ס	ז	ט	ת	צ	כ	פ
צ	מ	י	ע	א	ת	ש	ו	ז	ש	פ	ה	כ	ב	י	ש	א	ג	מ	ע
ט	ע	י	ס	ע	א	ט	ש	נ	א	נ	ז	ק	צ	ל	ע	ו	פ	ב	ס
ח	ו	צ	פ	ט	ק	ח	ר	ו	ח	ג	ס	ד	ה	ר	ע	ה	כ	ט	פ
ש	ח	ח	ס	א	ס	א	ר	ת	כ	ו	ע	ט	ר	ד	ו	ח	נ	י	ק
ג	ט	ר	ט	כ	א	י	ד	כ	פ	ק	ט	נ	י	ה	ל	ת	ב	כ	ר
ג	ב	ב	ג	ל	ר	נ	ע	ה	ג	ת	ל	ת	צ	ה	י	ל	נ	מ	נ
ד	ג	ע	נ	ו	ס	ע	י	ו	ב	ע	ש	י	ע	ב	ג	ר	ב	ט	א
ט	צ	מ	ק	ס	ז	י	כ	ז	א	נ	ג	מ	כ	ד	כ	ל	ק	ד	ד
מ	א	ט	פ	ל	ק	ק	א	ע	ו	ת	צ	ח	צ	נ	מ	ר	כ	ט	ס
צ	ד	ר	ג	ז	ש	ע	ו	ז	ב	י	א	מ	ו	ר	ס	ג	ה	פ	י
כ	ז	ו	צ	נ	ה	מ	ה	י	ד	כ	ק	ב	מ	פ	ס	נ	ס	ח	ט
ת	מ	נ	ב	ע	ז	ט	ה	ו	ח	ל	ק	ז	א	ט	צ	ג	ט	ד	ה
ה	ק	י	ו	ה	ה	ת	פ	ר	צ	צ	ו	ג	ק	צ	ז	ז	צ	ר	ל
פ	ד	ת	ג	נ	ב	ה	ס	ה	כ	ר	ק	ט	ד	ח	ז	י	ג	ס	ת
ס	ר	ה	ז	ט	כ	ל	נ	ו	ע	ר	ש	ז	פ	ש	ס	ל	ע	ו	נ
ס	כ	ל	ד	פ	ו	ו	ל	ח	ו	ד	ב	ט	ב	ו	ט	פ	ז	א	מ

רשימת המילים:

תחנה, מטרונית, נהג, נוסעים, נתיב, כביש, מעבר חצייה, אור ירוק, עצירה, רכבת, רמזור, נסיעה.

שאלות בעקבות הסיפור

בקטע הסיפור ששמעתם ישנן התנהגויות נכונות של הנוסעים והתנהגויות שגויות. סמנו ב $\checkmark$ במשבצת נכון אם ההתנהגות נכונה ובמשבצת לא נכון אם ההתנהגות שגויה.

1, האיש עם המשקפיים יוצא מהתחנה, יורד לכביש אל הנתביב של המטרונית ומביט אל הכיוון שממנו תגיע.

נכון לא נכון

2. הילה אחזה בידה של אימה וביחד המתינו עד לכניסת המטרונית לתחנה.

נכון לא נכון

3. האנשים בתחנה הצטופפו ליד דלתות המטרונית והחלו לדחוף איש את רעהו.

נכון לא נכון

4. מאחר שכל מקומות הישיבה היו תפוסים, הן עמדו כשהן אוחזות בעמוד.

נכון לא נכון

במשפטים הבאים עליכם להשלים את האותיות החסרות.

5. לא עולים למטרונית לפני שכל ה_ _ _ _ _ם שרוצים לרדת יוצאים.

6. בתחנת המטרונית אסור להתקרב אל שפת הרציף עד שהמטרונית נ_ _ _ת.

שלב ג' – משחק תפקידים

התלמידים יתבקשו לשחק את התפקידים ולבצע מטלות שונות הקשורות בסיפור. אנחנו צריכים לאייש כמה תפקידים של דמויות מהסיפור. יש כאן פרטי לבוש סמליים שיאפשרו את זיהוי הדמויות.

הדמויות הן:

- נהג המטרונית – כובע רחב עם מצחייה
- אישה עם משקפי שמש גדולים וטלפון נייד
- הילה הילדה
- אימה של הילה
- נוסע אדיב שמסביר כיצד לרדת מהמטרונית – כובע ברט
- איש עצבני – משקפי שמש

פעילות 6 – הרכבת הקלה בירושלים

מטרות הפעילות

- העמקת התובנה ששמירה על זכויות הפרט ועל כבודו עולה בקנה אחד עם טובת הכלל
- גיבוש עמדה ביחס לשמירה על זכויות האחר בעת נסיעה בתחברה ציבורית ובכל מקום אחר בדרך

אמצעים דידקטיים

- כלי כתיבה
- דפי עבודה

משך הפעילות

כ-20 דקות

מתווה

- עבודה עצמית
- שיחה
- חידונים ושעשועונים

מהלך הפעילות

שלב א' – עבודה עצמית

הילדים יקבלו דף עבודה עם ידיעות חדשותיות, כתבות המתייחסות להתנהגות ברכבת הקלה. הילדים יביעו את דעתם ביחס למצבים השונים שבהם כל מי שנוסע ברכבת הקלה עשוי להיתקל. לאחר העבודה. ירשמו מה היו תחושותיהם ביחס לשמירה על זכויות האחר ועל מתן כבוד לזולת.

שלב ב' – שיחה

לאחר שלב העבודה העצמית תתקיים שיחה שבתחילתה הילדים יביעו את רגשותיהם על אופן ההתנהגות של האנשים בכל אחד מהקטעים.

הקריטריונים להצבעה הם:

- נתנו יחס של כבוד לאחר
- התעלמו מהאחר
- נתנו זכות לזולת

לאחר מכן תתקיים שיחה קצרה בשאלות הבאות:

1. מתי צריך לתת כבוד לזולת, תנו דוגמאות.
2. האם קרה לכם שלא קבלתם יחס של כבוד.
3. מהם לדעתכם הגורמים לכך שלא תמיד אנשים מתחשבים בזולת?

שלב ג' – חידונים ושעשועונים

הילדים יקבלו שעשועונים וחידונים בנושאים הקשורים לנסיעה והתנהגות ברכבת הקלה. מצורפים שני שעשועונים.

1. כללי התנהגות נכונה בעת נסיעה ברכבת הקלה

2. חידת תפזורת – הרכבת הקלה

דף עבודה עצמית

לפניכם מספר קטעי ידיעות מהעיתונות על אירועים שקרו ברכבת הקלה ובסביבתה. עליכם לגזור את הקטעים ולהדביקם ליד אחד מכללי ההתנהגות הנכונה בנסיעה ברכבת הקלה.

1

נהג הרכבת הקלה התנצל, לא ראיתי אותו עומד שם, כנראה הוא היה מוסתר. היה לו מזל שהוא רק נפגע קל.

3

נוסע ברכבת הקלה שנסעה מפסגת זאב למרכז העיר הבחין בתיק ללא בעלים. הנהג הוריד את כל הנוסעים והזעיק את המשטרה.

5

מסקר שערכה הנהלת הרכבת הקלה, עולה שהאוכלוסייה המבוגרת ממעטת לנסוע בה. מהתשובות של הנשאלים מתברר שהם חוששים שלא יצליחו לרדת בתחנה בגלל הנוסעים שעולים.

7

נוסעת ניגשה אל נהג הרכבת הקלה ובקשה שישתיק את קבוצת הילדים שמרעישה ומתחצפת. בתחנה הקרובה פנה הנהג אל הילדים אך לא הצליח להביא לשקט...

2

נער הגיע בריצה לתחנת הרכבת הקלה, דחף את הנוסעים שהחלו לעלות לרכבת, פרץ פנימה והתיישב.

4

נוסעת ברכבת הקלה בירושלים פונתה לקבלת טיפול רפואי לאחר שנפלה ונחבלה בתוך הרכבת הקלה. היא ספרה לכתבנו שבגלל שהחזיקה סלים בשתי ידיה, לא נאחזה בכלום.

6

אדם פונה אל נוסע אחר ברכבת הקלה ושואל איך להגיע למקום מסוים, הנוסע השיב לו שהוא לא מודיעין ושיפנה לנהג.

כללי התנהגות נכונה בעת נסיעה ברכבת הקלה

1. לא רצים לעבר הרכבת הקלה
הנוסעת ובמיוחד בזמן שהרכבת
עוצרת בתחנה.

2. יש לשים לב לא לשכוח תיקים או
חפצים אישיים כשירודים מהרכבת
הקלה.

3. יש די מקום המתנה לכולם בתחנה,
בישיבה או בעמידה. יש להמתין לרכבת
בתחום התחנה ואסור לרדת אל המסילה.

4. בעת שהרכבת עוצרת בתחנה, יש לאפשר
לנוסעים לרדת תחילה ורק אחר כך לעלות
בכל אחת מהדלתות.

5. אם אין מקום ישיבה פנוי, רצוי לאחוז
בשתי ידיים במתקן האחיזה.

6. הרכבת הקלה עוצרת בכל תחנה לשם
הורדה והעלאת נוסעים. רצוי להתקרב
לדלת היציאה לפני העצירה בתחנת
היעד.

7. אין להישען, לדחוף או להחזיק בכוח את דלתות הרכבת, אין לעבור בדלתות במהלך סגירתן.

8. ברכבת הקלה יש להתנהג בנימוס ולא להרעיש.

9. כשאדם נכה או קשיש נכנס לרכבת הקלה, צריך לפנות לו מקום ישיבה.

10. יש לשמור על תיקים וחפצים אישיים ולשים לב לחפץ חשוד בתוך הרכבת ובתחנה.

חידת תפזורת – הרכבת הקלה

מצאו וסמנו כמה שיותר מילים הקשורות לנסיעה ברכבת הקלה המשובצות בתפזורת שלפניכם. המילים מסתתרות בכל הכוונים: מלמעלה למטה, מימין לשמאל ובאלכסון.

א	ק	ל	מ	ר	ת	ל	ו	ז	ב	ת	ו	ב	ש	ח	ת	ה	ד	ש	צ
פ	ח	ר	ס	י	ג	ל	א	ל	ה	ר	ע	י	ש	ע	ש	פ	ס	ש	י
צ	ו	ה	י	ט	ס	י	ע	ב	פ	ס	ר	ש	ס	ל	י	ת	י	ס	ו
ת	ת	צ	ל	ר	ת	פ	צ	ח	צ	ב	ה	ה	ו	ת	ח	ט	ד	נ	ח
ב	כ	ז	ה	ק	פ	ש	ס	ב	ע	צ	ע	ר	מ	ב	ש	ד	מ	ז	ז
נ	ז	ר	ס	י	ת	א	ג	ז	ו	ע	ר	ס	י	פ	י	ת	ק	ח	
ח	י	ר	ג	ש	י	ב	ע	כ	ל	ה	ח	א	נ	כ	נ	א	ז	ע	ד
ו	ע	ע	ע	א	ב	מ	כ	נ	ר	ח	צ	י	ד	ב	ד	ת	צ	ל	ה
ט	ר	ז	ח	ע	מ	ש	י	ר	ע	ז	נ	ב	ש	ד	ח	ע	ס	א	ת
י	ל	ד	ת	ה	פ	ע	מ	ל	ת	ש	ס	ז	צ	צ	ה	מ	ת	ל	פ
מ	ח	ט	ב	פ	ז	צ	ז	פ	ש	ז	ה	צ	ו	א	ר	ע	ס	ס	מ
כ	ז	פ	ת	י	כ	כ	צ	ו	כ	ו	י	ט	פ	י	מ	ד	י	כ	י
נ	ל	ת	צ	ד	ו	ג	ע	נ	מ	ס	ר	ז	י	ז	פ	ר	כ	ס	א
כ	כ	ע	נ	י	ק	ט	מ	י	ד	א	ה	י	פ	ו	כ	ד	י	ק	נ
ה	ב	נ	ר	ב	א	א	ד	ע	ר	ט	ס	א	ט	ב	צ	ג	כ	מ	ג
ה	ו	ס	ח	א	ו	י	ל	ז	ת	ע	ד	ח	ת	ח	ז	ר	ה	פ	פ
ד	ד	ת	ס	צ	י	ג	ש	ו	ר	צ	ה	כ	ת	ד	ו	ד	מ	נ	צ
ק	א	ה	כ	ת	ר	צ	ת	י	ו	ל	נ	ז	ה	ל	ז	ת	ט	ס	ו
ל	ק	ל	ש	ו	ג	ל	ו	כ	י	ח	ב	ק	ש	ו	ר	ח	י	צ	ג
ב	ש	מ	מ	פ	ד	ט	נ	ח	ק	מ	כ	י	ז	ת	ל	ש	ז	מ	ח

רשימת המילים:

רכבת קלה, ירושלים, פסי רכבת, שתי ידיים, דלתות, כבוד, חפצים אישיים, מסילה, נימוס.

פעילות 7 – הפס הצהוב על רציף התחנה

מטרות הפעילות

הסברת ההתנהגות הבטיחותית ברכבת ובסביבת מסילת הרכבת 🇺🇸

אמצעים דידקטיים

- סיפור מתוך ספר "רכבת החלומות" 🇺🇸
- דפי עבודה 🇺🇸
- פאזל 🇺🇸

משך הפעילות

כ-20 דקות

מתווה

- קריאת הסיפור 🇺🇸
- עבודה עצמית 🇺🇸
- חידונים ושעשועונים 🇺🇸

הפס הצהוב בשפת הרציף

כשיואב נכנס לתחנת הרכבת קריאת התפעלות פרצה מפיו. הוא החל לרוץ קדימה, אל עבר הרציף אבל אבא אחז בידו בחוזקה ושאל: "לאן אתה רץ?" "אני רוצה לראות את פסי הרכבת ולצפות ברכבת כשהיא מגיעה. בוא ניגש לקצה הרציף" ביקש יואב.

"אסור לעמוד בקצה הרציף!" אמר אבא.

"למה?" התפלא יואב.

"זה מסוכן ואפשר ליפול. אתה רואה את הפס הצהוב שמסומן על הרציף" אמר אבא והצביע לעבר פס צהוב שנראה לאורכו של הרציף. "אסור לעבור אותו. בתחנה חולפות רכבות במהירות היוצרות הדף של רוח חזקה, אתה יכול להיפגע ממנו"

באותו הרגע הבחין יואב מרחוק ברכבת שמתקרבת. הוא חשב זוהי הרכבת שבה ייסע עם אבא לסבא שמעון. מיהר לעבר הפס הצהוב וקרא: "נו אבא למה אתה מתעכב, תתקדם הנה, כדי שנתפוס מקום ליד החלון".

אבל אבא שוב עצר בעדו: "יואב, יש לחכות מאחורי הפס הצהוב עד לעצירה מוחלטת של הרכבת. לאחר מכן, יש לאפשר תחילה לנוסעים לרדת מהרכבת, ורק לאחר מכן לעלות עליה".

כשיואב כבר ישב ליד החלון הוא נשם לרווחה. מבעד לחלון ראה חולפים במהירות שדות, פרדסים, ישובים רחוקים. ועוד בתים ועצים. הראש שלו נעשה כבד, העיניים נעצמו, יואב נרדם. פתאום הוא מצא את עצמו במסיבת יום ההולדת שלו שחגג רק לפני יומיים, מוקף בבני המשפחה ובכל המתנות שקיבל. הוא הצטער שסבא הצטנן ולא הגיע.

"מעניין איזו מתנה סבא הכין לי. אני מקווה, שזו חליפת מלאכים שתאפשר לי לעשות מעשים טובים ולעזור לאנשים בעת צרה, בדיוק כמו שאני אוהב", חשב יואב לעצמו בחלום...

לפתע נשמע רחש בחדרו של יואב. הוא הרים את עיניו, ובפתח ניצב איש זקן, דומה קצת לסבא שמעון. "שמעתי שאתה אוהב לעזור לאנשים, לכן הבאתי לך מתנה - טבעת קסמים", חייך הזקן, וענד את הטבעת על אצבעו של יואב.

יואב היה קצת מאוכזב.

הזקן התעלם מהבעת פניו של יואב והמשיך: "אם תסובב את הטבעת סבוב מלא, תקבל כוחות על טבעיים ותוכל לעזור לאנשים בעת צרה, זה מה שאתה אוהב נכון?" אמר הזקן ונעלם.

שאלות

1. היזכרו בנסיעה שלכם ברכבת, מה הייתה הרגשתכם?
2. כיצד יש להתנהג כשעולים לרכבת?
3. מה הם היתרונות של הנסיעה ברכבת?
4. מה תפקידו של הפס הצהוב לאורך הרציף?
5. למה יש על הפס הצהוב גבשושיות?
6. מדוע צריך להימנע מלהתקרב אל מסילת הרכבת?

מטלות

1. ציירו את הרכבת כפי שאתם מכירים אותה או רכבת דמיונית.
2. כתבו או ציירו כרזה המזהירה מפני התקרבות למסילת הרכבת.
3. כתבו סיסמה להתנהגות נכונה בתוך הרכבת או על הרציף בהמתנה לרכבת.

משחק הרכבת פאזל

הילדים יישבו בזוגות מול המחשבים, המדריך יעלה את תוכנת הפאזלים מהקישורים הבאים:

1. מפגש מסילת רכבת וכביש, ציור. [הפעלת פאזל 4](#)
2. הפס הצהוב מרכבת החלומות. [הפעלת פאזל 5](#)

משחק זיכרון קבוצתי

זהו משחק מהנה וחוויתי בנושא התנהגות בסביבת הרכבת ובתוך הרכבת. המשחק מבוסס על כללי משחק הזיכרון שבו יש למצוא זוגות של כרטיסים. את כרטיסי המשחק יש להכין מראש, מצורפת רשימה של משפטי התנהגות בטיחותית בתוך הרכבת ובסביבתה. מכל משפט יש להכין שני כרטיסים.

את הכרטיסים מערבבים ומפזרים על הרצפה, כל ילד בתורו הופך שני כרטיסים וכולם בודקים אם הכרטיסים זהים. כרטיסים שיוצרים זוג תואם יישארו אצל הילד המשחק. כרטיסים לא תואמים, יש להחזיר למקומם על הרצפה כשהם הפוכים. המשחק מסתיים כשלא נותרים כרטיסים על הרצפה, הילד שהצליח לזהות הכי הרבה זוגות כרטיסים הוא המנצח במשחק.

רשימת הכרטיסים

אסור לעבור את הפס הצהוב שלאורך הרציף	אסור ללכת על פסי הרכבת
אסור לשחק בכדור בקרבת מסילת הרכבת	אין להניח תיקים וחפצים במעברים
אין להשתולל ולהרעיש בתוך הרכבת	עולים לרכבת רק לאחר שכולם ירדו
אסור לחצות מסילת רכבת כשהמחסום מורד	חוצים את מסילת הרכבת רק במעבר מוסדר
אין לעבור את המסילה כאשר המהבהבים פועלים	כשרמזור מהבהב ומחסום יורד, הרכבת קרובה למפגש
מומלץ להגיע לתחנה 15 דקות לפני מועד יציאת הרכבת	לא שומעים את הרכבת, אסור להשתמש בטלפון בעת חציית המסילה במעבר מוסדר
מותר להעלות אופנים לרכבת בקרון המיועד	מסוכן לחצות את הגדר לאורך המסילה
אסור להתקרב אל רכבת הממתנה ברציף	צריך להודיע על חפצים שנראים חשודים
נותנים זכות קדימה ליורדים מהרכבת	אין להפריע לסגירה האוטומטית של הדלתות
אין לרוץ ולהשתולל בתחנה וברכבת ולהחליק על מעקות הבטיחות	בעת הליכה בקרון צריך להיאחז בידיות, הרכבת עשויה להיטלטל בעת נסיעתה
אין להחליק בגלגליות, רולרביידס וגלגשת או לרכב על אופניים בשטח התחנה	אסור לטפס על המושבים או להניח עליהם רגלים